Årsmelding 2022

Arbeidsgiver-
organisasjon for kirkelige
virksomheter

Innhold

Forord: Å løse eller låse konflikter ... 4
Mål 1: Videreutvikle KA til en hovedorganisasjon som er bredt forankret i kirkelige og ideelle virksomheter ... 6
Sekretariatet ... 6
Medlemmer ... 6
Den norske kirke ... 6
Organisasjoner/stiftelser/selskaper ... 6
Utvidelse av medlemsmassen ... 6
Samarbeid og alliansebygging ... 7
Digitalisering ... 7
Deltakelse i Den norske kirkes digitaliseringsarbeid ... 7
Fornyelse av Kirkebyggdatabasen ... 7
Mål 2: Fremme og videreutvikle et rekrutterende og bærekraftig arbeidsliv på sektoren ... 8
Hovedtariffoppgjøret ... 8
Reforhandling av særavtaler ... 8
Opplæring og utvikling (OU) ... 9
OU1: Fellesråd/menighetsråd og organisasjoner ... 9
OU2: Rettssubjektet Den norske kirke ... 9
Mål 3: Bidra til å styrke medlemmene i rollen som arbeidsgiver ... 9
Konflikthåndtering, arbeidsrett og organisasjonsutvikling/strategi ... 9
Lederutvikling ... 10
Grunnkurs, lederutviklingsprogram og Lederprat ... 10
«Fagledelse og innovasjon» og «Kirkefag for kirkeledere» i samarbeid med VID ... 10
Ledernettverk ... 10
Norges kirkevergelag ... 10
Nettverk for fellesrådsledere ... 11
Andre nettverk i KA ... 11
Økonomirådgivning ... 11
Mål 4: Sikre gode rammebetingelser for kirkelige og ideelle virksomheter ... 12
Kirkelig organisering ... 12
Menighetsbarnehagene ... 12
Etablering av nasjonalt barnehageselskap ... 12
Krav om eget rettssubjekt ... 13
Frivillighetsregisteret ... 13

Strømkrisen ... 13
Statsbudsjettet for 2023 ... 14
Uttalelser og innspill i høringer ... 14
Første sak i Pressens Faglige Utvalg ... 15
Mål 5: Videreutvikle en bærekraftig kirkebygg-, gravplass- og eiendomsforvaltning ... 15
KAs oppdrag fra departementet ... 15
Samarbeidspartnere, samarbeidsfora og nettverk ... 15
Kirkebygg: Bevaring, tilstandsvurdering og dokumentasjon ... 16
Bevaringsprogram for kulturhistoriske verdifulle kirkebygg ... 16
Verktøy for tilstandsvurderinger ... 16
Nøkkeltallsrapport for middelalderkirker og samarbeid med Vårt Land ... 16
Digitalt kurs i kirkebyggledelse ... 16
«Kirkenes særskilte verdier» og kirkeinventar.org ... 17
KA Kirkeforsikring ... 17
Gravsteder og gravskikker ... 17
Nasjonal gravplasstatistikk ... 17
Gravplasspraten ... 17
Egnet jord til kistegraver ... 17
Digital gravferdsmelding ... 18
Samlet oversikt over kurs og webinarer ... 18
Fysiske kurs ... 18
KAs klimakonferanse ... 18
Webinarer/nettkurs/e-læring ... 19
Utvikling i antall kurs og deltakere 2014-2022 ... 20
Fysiske kurs 2014-2022 ... 20
Webinarer/nettkurs 2020-2022 ... 20
Årsberetning med årsregnskap ... 21

Vedtatt av styret i KA 9. mars 2023.

Forsidebildet er fra lanseringen av rapporten «Kirkenes særskilte verdier» i Oslo domkirke 4. mai 2022. F.v. riksantikvar Hanna Geiran, statsråd Kjersti Toppe, direktør Eivind Falk ved Norsk håndverksinstitutt og prosjektleder Hanne M. Kempton fra KA. Les mer på side 17.
Foto: Even Kleppa/KA

Forord: Å løse eller låse konflikter

Marit Halvorsen Hougsnæs
administrerende direktør

2022 har vært et dramatisk år. Den russiske invasjon av Ukraina 24. februar drev millioner av ukrainere på flukt. Krigen har også hatt omfattende økonomiske og politiske følger for Norge og norsk arbeidsliv. Seinere på året skapte terroranslaget i Oslos gater natt til 25. juni ny framtidsfrykt hos mange.

Som arbeidslivsorganisasjon for kirkelig sektor, har KA blitt sterkt utfordret av den økte samfunnsmessige uro som har kjennetegnet året. Også internkirkelige prosesser har satt mye i spill for mange av KAs medlemmer. Å løse og ikke låse konflikter har stått i fokus.

Krig i Europa

Krigen i Ukraina har først og fremst rammet den ukrainske befolkning. Millioner har vært drevet på flukt. Tidlig kom også en del ukrainere med familie eller annen tilknytning til Norge, og ved utgangen av året bor det om lag 30.000 ukrainske flyktninger i Norge.

For å bidra til rask integrering av flyktninger i norsk arbeidsliv, fikk KA tidlig avklart med Bispemøtet at biskopene ville prioritere rask saksbehandling av eventuelle dispensasjonssøknader fra medlemskravet i Den norske kirke dersom det var aktuelle ukrainske kandidater til ledige kirkelige stillinger. Det ble også sendt ut henstilling til alle arbeidsgivere med eventuelle ukrainske, men også russiske, tilsatte om særlig ivaretakelse av disse.

KA har dessuten deltatt sammen med Kirkerådet og Bispemøtet i Den norske kirkes koordineringsgruppe knyttet til mottak av ukrainske flyktninger.

Det kirkelige arbeidsliv

De økonomiske ringvirkningene av økt ustabilitet har også vært store på lønnsoppgjøret i 2022. Frontfagsrammen var på forhandlingstidspunktet for KA i oktober allerede satt under stort press på grunn av sterk prisvekst og renteøkning utover sommeren og høsten.

Med unntak av satsene for tilleggslønn, ble det i 2022 likevel enighet om innretningen på hovedtariffoppgjøret på kirkelig sektor. KAs medlemmer godkjente resultatet i uravstemning, og fra flere av de store arbeidstakerorganisasjonene ble det etter forhandlingene også uttrykt tydelig anerkjennelse av KA som forhandlingsmotpart. Fra KAs side vil vi tilsvarende anerkjenne arbeidstakerorganisasjonenes vilje til å finne fram til felles løsninger i årets oppgjør.

KA har i 2022 også samarbeidet med arbeidstakerorganisasjonene om å fremme til et inkluderende og fullt ut forsvarlig arbeidsmiljø på kirkelig sektor for alle grupper tilsatte og bistått ledelsen i en rekke medlemsvirksomheter i arbeidet for å løse opp i fastlåste personalkonflikter.

Trangere rammer skjerper kravene til godt lederskap

Året 2022 representerer samtidig et forvarsel til hele norsk arbeidsliv om økt økonomisk ustabilitet. KA-sektoren, med sine kirkelige og ideelle virksomheter, vil i slike perioder både stå overfor større behov i befolkningen med hensyn til tilstedeværelse, bistand og et godt tjenestetilbud og samtidig selv være kjennetegnet av økt sårbarhet for reduserte offentlige bevilgninger.

Det skaper økt behov for godt lederskap, og en best mulig virksomhetsorganisering i tråd med medlemmenes oppdrag er derfor av større betydning enn noen gang. Behovet for effektivt politisk

arbeid er også blitt mer påtrengende, samt strategisk mobilisering av nye og flere ressurser gjennom samarbeid, nettverksbygging og innovasjon.

KA har i 2022 prioritert arbeidet med å gi både strategiske, juridiske og organisasjonsfaglige løsningsforslag i spørsmål som angår organisering og lederskap. Dette har vært sterkt etterspurt særlig fra lokalkirkelige organer i lys av den pågående omorganiseringsprosess i Den norske kirke, men også fra Kirkerådet/bispedømmerådene og enkelte organisasjonsmedlemmer.

KA har gjennom hele 2022 vært i tett dialog med myndighetene for å sikre medlemmene del i statlige ordninger for strømstøtte. Den norske kirke fikk videreført samme tilskuddsnivå som i 2022, men falt utenfor statens strømkompensasjon til organisasjoner registrert i Frivillighetsregisteret.

Mange av de kirkelige fellesråd har heller ikke fått kompensert sine merutgifter til strøm fra kommunene og det har vært mye medieomtale knyttet til stengning av kirker og/eller reduksjon i innetemperaturen under gudstjenester og kirkelige handlinger og annen bruk av kirkebygg. Den største økonomiske omstilling fikk Kirkens SOS som mistet hele sitt faste statlige tilskudd i statsbudsjettet 2023 som følge av en omlegging til en søknadsbasert tilskuddsordning under Helsedepartementets budsjett.

Løsning i sikte for menighetsbarnehagene?

Menighetsbarnehagene har også stått under særlig press i 2022 som følge av ny barnehagelov som trådte i kraft 1.1.2023. Loven viste seg å få dramatiske følger for barnehager eid av soknene i Den norske kirke og deres tilsatte uten at konsekvensene for disse har vært utredet i forarbeidene til ny lov.

Ved utgangen av året var viktige spørsmål fortsatt uavklart særlig knyttet til muligheten for å videreføre gjeldende offentlige tjenestepensjonsordning. KA har arbeidet intensivt med saken både inn mot myndighetene, KLP, Kirkerådet og arbeidstakerorganisasjonene og har fortsatt arbeidet for å finne fram til en bedre løsning enn den som nå er vedtatt på nyåret. I skrivende stund er gleden derfor stor over at dette ser ut til å ha lykkes!

Mål 1: Videreutvikle KA til en hovedorganisasjon som er bredt forankret i kirkelige og ideelle virksomheter

Sekretariatet

Sekretariatet bestod ved utgangen av 2022 av fem avdelinger i tillegg til administrerende direktør: Arbeidsgiveravdelingen (tariff og arbeidsrett), Avdeling for politikk, ledelse og innovasjon (tidligere sektorpolitikk og styring), Avdeling for kirkebygg og eiendomsforvaltning, Administrasjons- og økonomiavdelingen og Kommunikasjonsavdelingen. Antall ansatte i KAs sekretariat var 34, til sammen 31,3 årsverk.

Medlemmer

KA hadde 432 medlemmer ved utgangen av 2022, to mer enn i 2021.

Den norske kirke

416 av medlemmene var virksomheter i Den norske kirke:

- Kirkerådet (rettssubjektet Den norske kirke)
- 349 kirkelige fellesråd (ingen endring fra 2021)
- 61 menigheter (én mindre enn i 2021)
- 5 selvstendige barnehager (ingen endring fra 2021)

Alle disse har overdratt partsansvaret til KA og tilhører tariffområdet Den norske kirke.

Organisasjoner/stiftelser/selskaper

16 av medlemmene var organisasjoner/stiftelser/selskaper. Denne medlemsgruppen består av:

- 9 medlemmer med overdratt partsansvar, tilhørende det tariffområdet som blir omtalt som organisasjonsavtalen. Kirkens SOS, som meldte seg inn i 2021, overdro partsansvaret og ble en del av avtalen med virkning fra 1. mai 2022.
- 7 medlemmer som ikke har overdratt partsansvar, hvorav tre nye i løpet av 2022.

Utvidelse av medlemsmassen

Landsrådet vedtok i 2021 at KA skal være «bredt forankret i kirkelige og ideelle virksomheter», og styret har også før dette vært opptatt av å utvide medlemsmassen. Sekretariatet opplever at dette er et langsiktig arbeid, både i et overordnet perspektiv og med hver enkelt virksomhet som kan være interessert i medlemskap.

I 2022 meldte tre nye virksomheter utenfor Den norske kirke seg inn: Det Norske Misjonsselskap, Kirkelig Dialogsenter Oslo og Vineyard Kristne Fellesskap Larvik (bildene under). Sistnevnte ble med det KAs første medlem fra frikirkelandskapet.

Samarbeid og alliansebygging

Samarbeid med andre aktører er en del av strategien for å sikre gode rammebetingelser for medlemsvirksomhet. I strategiplanen er KS, Frivillighet Norge, Norges Kristne Råd og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn nevnt spesielt, men vi har også samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene, andre arbeidsgiverorganisasjoner, utdanningsinstitusjoner og andre i det interessepolitiske arbeidet.

Arendalsuka er en av arenaene der denne strategien kommer til uttrykk. Vi hadde tre arrangementer der i 2022, to av dem i samarbeid med Kirkens SOS, Kirkerådet, Norges Kristne Råd og Blå Kors Norge. Det ene arrangementet handlet om samskaping, der vi hadde en innleder fra Senter for sosialt entreprenørskap og samskapende sosial innovasjon ved Universitetet i Sørøst-Norge (bildet over). På det tredje arrangementet deltok representanter for Delta, Creo og Samfunnsbedriftene i panelsamtale om grønt arbeidsliv sammen med KA.

I arbeidet med statsbudsjettet har vi tett dialog og samkjøring med Kirkerådet i tillegg til at vi er i kontakt med medlemmer som har særlig behov for det.

Digitalisering

Deltakelse i Den norske kirkes digitaliseringsarbeid

KA skal ifølge strategiplanen «Understøtte arbeidet med å realisere felles digitaliseringsstrategier i Den norske kirke med særlig vekt på å ivareta lokalkirkelige behov». KAs administrerende direktør sitter i Den norske kirkes digitaliseringsstyre, og KA ble i 2022 definert som mulig systemeier innenfor styringsmodellen for digitalisering i Den norske kirke.

Systemeierskap og produkteierskap for gravplass ble i løpet av året lagt til KA. KA har to medlemmer i områdegruppen for gravplass, og leder områdegruppen for kirkebygg. I tillegg har KA deltatt i arbeidet med Digital gravferdsmelding (DGM) initiert av BFD og som i løpet av året ble lagt til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

KA er dessuten produkteier på LPR (lønn, personal, regnskap) sammen med Kirkerådet under områdegruppen for administrasjon og organisasjon.

For å finansiere KAs arbeid på digitaliseringsområdet, ble det i august innført frivillig digitaliseringsavgift for fellesrådene. Hele 237 av 349 valgte å betale, og til sammen kom det inn 1.248.600 kroner. I tillegg la KA 750.000 kroner i potten.

Fornyelse av Kirkebyggdatabasen

Kirkebyggdatabasen eies av KA og har vært bygd opp siden starten av 2000-tallet. KA har et selvstendig ansvar for denne, da den også omfatter eiendommer utenfor Den norske kirke, samtidig som databasen deltar i Den norske kirkes digitaliseringsarbeid.

Et større arbeid med å fornye Kirkebyggdatabasen har pågått i flere år, og det har i samme periode vært satt av penger til dette, i forståelse med departementet. Anskaffelsen legges ut på offentlig anbud i februar 2023.

I den nye arkitekturen skal det legges særlig vekt på eiendoms- og FDV-system. Konkurransegrunnlaget er kvalitetssikret og gjennomgått i dialog med representanter for fellesrådene, Kirkerådets nye eiendomsselskap og den felles prosjektgruppa mellom RA, KA og Kirkerådet som på oppdrag fra BFD har utviklet forslag til fremtidig innretning av bevaringsprogrammet for kulturhistorisk verdifulle kirkebygg.

Mål 2: Fremme og videreutvikle et rekrutterende og bærekraftig arbeidsliv på sektoren

Hovedtariffoppgjøret

Norsk økonomi i 2022 var preget av høy prisstigning, mye på grunn av strømkrisen og Ukraina-krigen og disse to i samspill. Lite handlingsrom for arbeidsgiverne i kombinasjon med rekordhøy inflasjon så tidlig på året ut til å borge for mange brudd og utsettelser på de toneangivende tariffområdene. Partene på KA-sektoren ble derfor tidlig enige om å beramme sitt oppgjør til september/oktober.

En viktig del av hovedtariffoppgjøret på KA-sektoren handlet om arbeidet med felles lønnssystem og felles tilleggslønn for alle ansatte i Den norske kirke. Her lå to betydelige utvalgsarbeider og rapporter til grunn, forankret i protokollen fra 2020-oppgjøret. Det ble arrangert tre digitale tariffkonferanser for medlemmene. Styret vedtok mandat for KAs forhandlingsdelegasjon 7. juni.

For å kunne jobbe grundig med lønnssystem og tilleggslønn, ble forhandlingsdagene for kirkeavtalen fordelt ut over én måned. Partene kom til enighet noen timer på overtid av den siste oppsatte forhandlingsdagen, med unntak av nye fellessatser for tilleggslønn. Rammen for oppgjøret ble 3,84 prosent, tilsvarende rammen i offentlig sektor.

Nye tilleggslønnssatser avgjøres i nemnd hos Riksmekleren 6. mars 2023.

Organisasjonsavtalen på KA-sektoren ble reforhandlet med den samme økonomiske rammen som kirkeavtalen.

En del av forhandlingsresultatet var at det skulle gjennomføres lokale forhandlinger i fellesråd/menighetsråd og organisasjoner. Det ble gjennomført tre webinarer om lokale forhandlinger, med til sammen 330 deltakere. Det ble også gjennomført webinarer om iverksettelse av forhandlingsresultatet.

Reforhandling av særavtaler

KA-sektoren har ni sentrale særavtaler som supplerer hovedtariffavtalen på ulike områder. Åtte av disse ble reforhandlet i desember 2022. Partene la vekt på å følge opp endringene i Hovedavtalen fra året før, der det er flere gjensidig forpliktende formuleringer om klimaansvar og bærekraft.

I særavtalen om reiseregulativet ble dette konkretisert med åpning for lokale ordninger med høyere kjøregodtgjørelse for ikke-fossile motoriserte kjøretøy og for ikke-motoriserte kjøretøy samt høyere passasjertillegg for å motivere til økt samkjøring.

Opplæring og utvikling (OU)

En rekke kompetansetiltak (kurs, stipend, videreutdanning) på KA-sektoren finansieres ved at arbeidsgiver og arbeidstaker begge betaler inn et månedlig beløp til kompetansetiltak for de ansatte. KA er sekretariat for begge OU-ordningene, noe som innebærer kursadministrasjon, sekretæroppgaver for styrer/fagutvalg/driftsstyre og drift av nettsiden ouinfo.no.

OU-ordningene står sammen bak det digitale introduksjonskurset for ansatte i Den norske kirke. Se kursoversikten for detaljer.

OU1: Fellesråd/menighetsråd og organisasjoner

OU-ordningen for fellesråd i Den norske kirke og organisasjonene (OU1) har en lang historie. Mye av virksomheten utenom opplæring i lov- og avtaleverk styres av fagutvalg for henholdsvis kirkemusikk, diakoni og kirkelig undervisning og av driftsstyret for Kirketjenerskolen og Gravplasskolen.

Kirketjenerskolen hadde pause i 2022 i forbindelse med revisjon og omlegging til e-læring på egen plattform.

En nyvinning av året var innføringskurs for kontor-/administrasjonsansatte, en gruppe som har hatt få tilbud innenfor OU-ordningen tidligere. Det ble også lansert et digitalt kurs om arbeidstid, beregnet på lokale staber.

OU2: Rettssubjektet Den norske kirke

OU-ordningen for rettssubjektet Den norske kirke (OU2) ble etablert i 2017. Her går 70 prosent av midlene til tillitsvalgtopplæring i regi av arbeidstakersiden, mens resten går til partssammensatt opplæring om aktuelle lov- og tarifforhold.

I den siste kategorien inngår kursserien «Rammer og regler for arbeidsforholdet», som ble igangsatt høsten 2019 og rammet av en rekke utsettelser under pandemien. Det ble avholdt ett kurs for hvert bispedømme samt ett for Kirkerådets administrasjon, og serien ble fullført i 2022.

I samarbeid med Kirkerådet ble det gjennomført en digital fagdag om likestilling, inkludering og mangfold (LIM).

Mål 3: Bidra til å styrke medlemmene i rollen som arbeidsgiver

Konflikthåndtering, arbeidsrett og organisasjonsutvikling/strategi

Bistand i forbindelse med personalsaker og andre konflikter på arbeidsplassen er en sentral del av KAs virksomhet og bidrar til å løse store utfordringer hos medlemmene. Sakene har ulikt omfang og konfliktnivå, og de meldes inn til KA på ulike stadier. Noen av konfliktene er ferske, mens andre har en lang historie.

En del saker meldes også inn før det har utviklet seg til åpen konflikt. Det varierer veldig hvor raskt man finner en løsning. Noen saker krever juridisk veiledning og bistand, men ikke alle, og det er ofte en glidende overgang mellom konflikthåndtering og arbeidsrett. Det er derfor verken mulig eller meningsfullt å føre statistikk over antall saker, men opplevelsen er at behovet for rådgivning er stort.

KA har i 2022 hatt seks advokater i arbeidsgiveravdelingen. Prosess (rettsprosess) er prioritert dersom det er kapasitet til det, både fordi medlemmene trenger det og for å vedlikeholde kompetansen i sekretariatet.

Avdeling for politikk, ledelse og innovasjon tilbyr medlemmene bistand til blant annet strategiutvikling, stabsutvikling, lederveiledning og organisasjonsgjennomgang. KA bistod en rekke medlemmer – både små, mellomstore og store – med slike prosesser i 2022.

Lederutvikling

KAs strategiplan slår fast at KA skal være «kunnskapsorganisasjon på organisering, ledelse og arbeidsgiveri i kirkelig og ideell virksomhet».

Grunnkurs, lederutviklingsprogram og Lederprat

KA Lederakademi er overskriften for KAs tilbud til ledere i medlemsvirksomhetene. I 2022 ble det gjennomført grunnkurs for kirkeverger og daglige ledere i menighet (to bolker à tre dager). Hvert kull består av om lag 20 personer, slik at alle samlinger har rundt 40 deltakere.

Forrige runde med KAs lederutviklingsprogram (tre bolker à fire dager over halvannet år) ble startet opp i 2021 og avsluttet med tredje samling våren 2022. På grunn av stor interesse ble det igangsatt en ny runde med oppstart allerede høsten 2022 (bildet t.v.), og dette kullet har sine to siste samlinger i 2023. Hvert kull på lederutviklingsprogrammet består av om lag 25 personer, og både Den norske kirke (begge arbeidsgiverlinjer) og organisasjonene er representert.

Det ble også gjennomført seks sendinger i webinarserien «Lederprat med KA» med til sammen 331 påmeldte deltakere.

«Fagledelse og innovasjon» og «Kirkefag for kirkeledere» i samarbeid med VID

Mot slutten av 2022 ble masteremnet (15 studiepoeng) «Fagledelse og innovasjon i Den norske kirke» og emnet «Kirkefag for kirkeledere» lansert. Programmene er initiert av KA og starter etter planen opp høsten 2023.

Ledernettverk

Norges kirkevergelag

Norges kirkevergelag (NKVL) er et rådgivende kompetansenettverk i KA og har sin virksomhet regulert i vedtekter fastsatt av styret. NKVL består av alle kirkevergene i landet og har et styre bestående av én representant for hvert regionale lokallag.

«NKVL har som overordnet oppgave å bidra aktivt til å utvikle god ledelse og administrasjon i den lokale kirke gjennom nettverksbygging og kompetanseutvikling. Dette skjer i tilknytning til NKVLs arbeid lokalt og regionalt og som rådgivende kompetanseorgan innen KA», heter det i vedtektene.

Nettverk for fellesrådsledere

Nettverk for fellesrådsledere (NFRL) er en viktig del av KAs arbeid med å bidra til å styrke identitet og kompetanse i rollen som fellesrådsleder. Nettverket har en nasjonal koordinator som holder kontakten med alle landets fellesrådsledere via bispedømmevise kontaktpersoner og jevnlige nyhetsbrev.

I Nettverkets mandat (fastsatt av KAs styre) heter det at de skal «legge til rette for møtesteder regionalt og nasjonalt for valgte medlemmer av kirkelige fellesråd med rom for erfaringsdeling og drøfting av felles utfordringer». I 2022 ble det arrangert digitale møter i de fleste bispedømmer, samt flere fysiske samlinger.

Arbeidsutvalget i nettverket har etablert en ordning med semestervise møter med Kirkerådets leder og direktør.

Andre nettverk i KA

KA har i flere år etablert og driftet ulike ledernettverk. I 2022 var ett av disse, for HR-ledere i store virksomheter, fortsatt i aktivitet.

Styret i KA har en tid også ønsket å få etablert et eget nettverk for bispedømmerådsledere. Ambisjonen er at nettverket blir en realitet i løpet av 2023.

Økonomirådgivning

KA yter kontinuerlig økonomifaglig rådgivning til medlemmene. Kompetansen er generelt varierende ute i medlemsvirksomhetene, ansatte skiftes ut og nye bestemmelser krever faglig oppdatering.

Konkret er det etterspørsel etter analyse av virksomhetens økonomiske situasjon og hjelp til tiltak for medlemmer som er i økonomisk uføre eller som på annen måte har kommet i en kritisk situasjon. For de av våre medlemmer som er kirkelige fellesråd, er relasjonen kommune-kirke svært viktig for å oppnå gode løsninger. Rådgivningen er videre rettet inn mot gjeldende økonomi-/regnskaps-bestemmelser, budsjettarbeid, økonomisk internkontroll, pensjonsspørsmål, samt mva- og skattespørsmål.

Gapet mellom budsjettrammer og prisstigning i 2022 gjorde økonomien ekstra krevende for mange av KAs medlemmer. Dette preget spørsmålsstillingene, særlig mot slutten av året.

Menighetsbarnehagene har hatt store utfordringer over tid, blant annet knyttet til høye pensjonsutgifter. Nedtrappingen på pensjonstilskuddet skapte derfor ytterligere problemer for mange, særlig da det viste seg at mange kommuner ikke fulgte opp lovens intensjon om at de barnehagene som hadde høyere pensjonsutgifter enn prosentsatsen, skulle få disse dekket. Rådgivingen overfor barnehagene dreide seg derfor mye om dialogen med kommunen, men også tilpassing til nytt lovverk (se under strategiplanmål 4) har krevd mye ressurser.

Mål 4: Sikre gode rammebetingelser for kirkelige og ideelle virksomheter

KA jobber kontinuerlig for å sikre og styrke sektorens rammevilkår og omdømme gjennom kontakt med politikere og embetsverk, høringssvar og medieutspill, enten alene eller i samarbeid med aktører som har sammenfallende interesser. Nedenfor er beskrevet de temaene som det ble jobbet mye med i 2022:

Kirkelig organisering

26. september 2022 gjorde Kirkemøtet prinsippvedtak om fremtidig organisering av arbeidsgiveransvaret i Den norske kirke. Vedtaket var en viktig milepæl i en lang prosess, men som organisatorisk skjøt fart da Kirkerådet nedsatte Müller-Nilssen-utvalget i september 2019.

Landsrådet vedtok høsten 2021 at KA skal «Arbeide for at målsettingen om at alle som arbeider lokalt skal ha den samme arbeidsgiver blir realisert i rammene av ny kirkeordning, i tråd med tidligere intensjonsvedtak i Kirkemøtet og KAs landsråd».

Høringen høsten 2021 viste at prostirådsmodellen hadde liten oppslutning. Kirkerådet bestilte utredning av en tredje modell der alle ansatte beholder samme arbeidsgiver som i dag, men der visse arbeidsgiverfunksjoner for prestene blir delegert til fellesrådene. Kirkerådet gjorde i august endelig vedtak om å anbefale denne modellen til Kirkemøtet.

I tråd med strategiplanen var KA aktiv i debatten fram mot Kirkemøtet, samt ga bistand til de av KAs medlemmer som ønsket faglige innspill og vurderinger i saken. På Kirkemøtet deltok representanter for KA i komitéhøringen og i debattspaltene i Vårt Land helt frem til avstemningen, der en ytterligere justert modell 3 ble vedtatt med knappest mulig margin. I vedtaket ble det tatt inn en ny bestemmelse om å innføre todelt daglig ledelse i Den norske kirke.

I tiden etter Kirkemøtet har KA vært konsultert på ulike måter i deler av det omfattende oppfølgingsarbeidet som Kirkerådet har igangsatt. KA har også bistått nettverket av fellesrådsledere som har arbeidet videre for å sikre en god oppfølging av Kirkemøtets vedtak om at soknets organer skal involveres i det videre arbeid.

Menighetsbarnehagene

Etablering av nasjonalt barnehageselskap

Siden 2015 har omtrent 20 av KAs medlemsbarnehager blitt lagt ned eller solgt. Ved inngangen til 2022 eide KAs medlemmer til sammen 54 barnehager, hvorav 37 ordinære barnehager og 17 åpne barnehager.

Våren 2022 gikk KA ut med en plan om å opprette et nasjonalt selskap for menighetsbarnehagene. Ideen var at en konsernorganisering skulle kompensere for de dokumenterte smådriftsulempene som menighetsbarnehagene ofte lider under, ved at det nye selskapet skulle tilby administrativ støtte, økonomisk rådgivning og pedagogisk utvikling.

I løpet av sommeren og høsten signerte 18 barnehageeiere intensjonsavtale om å overdra sine barnehager i bytte mot aksjer i det nasjonale selskapet.

Planene ble imidlertid satt på pause i starten av november. Dette hadde særlig sammenheng med et nytt lovkrav med virkning fra 1. januar 2023, om at alle barnehager med mer enn 30 barn måtte være eget rettssubjekt (se mer under). Dette utløste spørsmål om hvordan momskompensasjon og kapitaltilskudd ville fungere for barnehager i leide lokaler, og lovkravene skapte også ekstra utfordringer for håndtering av pensjonsforpliktelser i et felles barnehageselskap.

Krav om eget rettssubjekt

For menighetsbarnehagene skapte kravet om at alle barnehager være egne rettssubjekter stor usikkerhet den eksisterende, offentlige tjenestepensjonsordningen i KLP. I et nytt, selvstendig aksjeselskap ville denne kun være mulig å videreføre dersom eier stilte som garantist for fremtidige pensjonsutgifter. Kirkeordningen for Den norske kirke (§ 18) sier imidlertid at soknet ikke kan garantere for andres økonomiske forpliktelser.

KA hadde høyt trykk på disse utfordringene gjennom årets siste måneder, både gjennom kontakt med Stortinget, regjeringen og gjennom utspill i media. KA jobbet i tett dialog med andre ideelle aktører.

Ved inngangen til det nye året var pensjonsproblematikken fortsatt uavklart, men departementet hadde gitt uttrykk for «forståelse for at overgangen til egne rettssubjekter er ekstra tid- og arbeidskrevende for barnehager som har behov å avklare forholdet til andre rettsområder».

8. februar 2023 uttalte kunnskapsministeren i Stortingets spørretime at hun, etter råd fra KA, ville fremme forslag om å unnta barnehager eid av Den norske fra kravet om eget rettssubjekt.

Frivillighetsregisteret

Da Frivillighetsregisteret ble etablert i 2008, fikk ikke menighetsråd eller kirkelige fellesråd som enheter i Den norske kirke registreringsrett. Begrunnelsen for dette var i hovedsak Den norske kirkes nære tilknytning til staten når det gjaldt økonomi, forvaltning og organisasjon.

Siden 2008 har det vært gjennomført flere tiltak for avvikling av statskirkeordningen, og med trossamfunnsloven fra 2021 ble det tydelig at premissene for avvisningen av Den norske kirkes adgang til Frivillighetsregisteret er betydelig endret. KA har tatt flere initiativ overfor Kulturdepartementet for en ny vurdering av saken.

I departementets egen utredning fra 2022 pekes det blant annet på at det ikke lenger er grunnlag for å behandle Den norske kirke forskjellig fra øvrige tros- og livssynssamfunn som har registreringsrett i Frivillighetsregisteret. Dette kan bety at nåværende praksis kan endres i forbindelse med et pågående revisjonsarbeid av loven om frivillighetsregisteret.

Strømkrisen

Høye strømpriser var en stor utfordring for lokalkirken gjennom hele 2022. KA dokumenterte dette gjennom fire kartlegginger blant fellesrådene, i januar, mars, juni og august. Gjennomgående oppgav halvparten av fellesrådene at strømprisen gav dem betydelige utfordringer med økonomien, og utover høsten kom det mange rapporter om fellesråd som vurderte å stenge eller begrense bruken av én eller flere kirker.

Strømstøtteordningen for frivilligheten hadde Frivillighetsregisteret som inngangsport, slik at Den norske kirke ble stående utenfor. Etter et møte med KA og Kirkerådet i mai sendte statsråd Kjersti

Toppe et brev til kommunene, der hun understreket finansieringsansvaret for kirkebyggene, et budskap hun var ute i avisen med allerede i februar. KAs ønske om at kirken skulle innlemmes i den ordinære støtteordningen ble ikke imøtekommet.

Støtte til julevarme kyrkjer

HØGTID: Trusminister Kjerstl Toppe (Sp) vil dryssa 40.000 kroner over kvart kyrkjesokn i Sør-Noreg. Gåvepakka skal hjelpe kyrkjene med straumrekninga, men må først få fleirtal i Stortinget.

MARIA LAUN

Ved er lange utfjl som barne- og familieminister Kjerstl Toppe (Sp) lyn at Vårt Land med å ha forslaget vil sende kyrkjer over heile landet ein ekstra vedlikehalds- og straumstøtte på 20 millionar kroner i inneverande og kyrkjer i Noreg. Det er ikke ein kyrkjeg og ungdomsprosjekt. Det lag ser. Det vil bli vurdert kanskje. Det er ville nye utdig, utbetlig, om kyrkjene. Høgtidene i haldt, spesielt i Sørgrdet, sekter barne- og familieminister

Fall i kyrkjebesøkjer mykje for snog.

Kjerstl Toppe, barne- og familieminister

40.000 kroner med dessa ved vinga.

Ale kilsmtal som sakr og er i rett omfatde, skal ifl. dessa ved vinga. Det er ikke ein ekstra, dual, gjeld administrasjon. Kjerstl dual vera at enkel og ubrukelisk utdelling som Toppe

Ikkje snakka med SV

Spørs om utdelinga er nærast å

Imidlertid etablerte regjeringen en midlertid ordning med strømstøtte til Den norske kirke for november og desember, for å «bidra til at færre kyrkjer reduserer aktiviteten i advents- og julehøgtida» (t.v. faksimile fra Vårt Land). Ordningen ble forvaltet av Barne- og familiedepartementet med bistand fra KA, og nesten alle soknene i nedslagsområdet søkte om og fikk utbetalt midler.

Statsbudsjettet for 2023

KAs innspill til statsbudsjettet for 2023 ble levert i mars. Et sentralt poeng var understreking av kommunenes finansieringsansvar for lokalkirken, særlig med tanke på strømkrise og vedlikeholdsbehov. Vi ønsket også 200 millioner til bevaringsprogrammet for kirkebygg, samt økt tilskudd til KA som nasjonalt fagmiljø og eier/utvikler av Kirkebygg- og gravplassdatabasen.

Den foreslåtte bevilgningen til istandsetting av kirkebygg var på 50 millioner. Den ble kuttet med ytterligere 10 millioner i den endelige budsjettavtalen med SV. Det kom ingen fast strømstøtteordning for Den norske kirke, men det kom senere en midlertidig ordning for advent og jul (omtalt over).

KAs ønske om pris- og kostnadsjustering av rammetilskuddet for rettssubjektet Den norske kirke ble imøtekommet.

Vi la også vekt på behovet for fortgang i arbeidet med historiske pensjonsforpliktelser for menighetsbarnehagene, samt ønsket om beløpsgrense for skattefradrag for gaver til frivillige organisasjoner. Dette ble ikke kvittert ut fra regjeringens side.

Et av våre ferskeste medlemmer, Kirkens SOS, ble i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 fratatt det faste tilskuddet og flyttet over på en søknadsbasert ordning. Vi jobbet sammen med Kirkens SOS om å synliggjøre konsekvensene av kuttet, men lyktes ikke med å få reversert endringen.

Uttalelser og innspill i høringer

- Høringssvar til representantforslag om profittfrie barnehager (5. januar)
- Høringsvar til forslag til endringer i arbeidsmiljøloven - styrking av retten til heltid (19. april)
- Innspill til høring om Prop 82 L (2021-2022): Endringer i barnehageloven (2. mai)
- Høringssvar om Trosopplæringsutvalgets rapport «Helhet, integrering og sammenheng i kirkelig undervisning og læring» (høringssvar til Kirkerådet 31. mai)
- Høringssvar på «Høyring av endringar i gravplassloven om digital gravferdsmelding osb» (1. oktober)
- Høringsnotat til Prop. 142 S (2021-2022) (11. oktober)
- Høringsnotat til statsbudsjett for 2023 (Familie- og kulturkomiteen) (11. oktober)
- Høringsnotat til statsbudsjett for 2023 - Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner (Kommunal- og forvaltningskomiteen) (11. oktober)
- Høringsnotat til statsbudsjett for 2023 (Utdannings- og forskningskomiteen) (12. oktober)

- Høringsuttalelse om forslag til forskrift om regnskapsplikt m.m. for private barnehager (økonomiforskrift til barnehageloven) og forslag til endringer (13. oktober).
- Høringsinnspill til endringer i arbeidsmiljøloven mv Prop. 14 L (2022-2023) (20. desember)

Første sak i Pressens Faglige Utvalg

Personalsaker på kirkelig sektor får ofte stor oppmerksomhet i lokalpressen. Forventningene til forsoning og tilgivelse fremfor etterlevelse av arbeidsmiljøloven preger gjerne dekningen i de små lokalavisene, som heller ikke har så store ressurser til å gå grundig inn i sakene. Det dukker jevnlig opp slike saker, som gjennom tendensiøs presentasjon er til stor skade for kirkens omdømme lokalt.

Ofte behandles disse sakene ikke bare overfladisk, men også presseetisk og metodisk uholdbart. En slik personalsak verserte i avisen Setesdølen gjennom 2021. Kirkevergen i Valle og Hylestad tok initiativet til en klage til Pressens Faglige Utvalg (PFU), som KA stod som avsender av med samtykke fra soknerådet. Avisen ble felt på punktene i Vær varsom-plakaten om kontroll av opplysninger (3.2) og samtidig imøtegåelse (4.14) i PFUs møte 26. januar 2022. Dette var første gang KA var involvert i en klagesak til PFU.

Mål 5: Videreutvikle en bærekraftig kirkebygg-, gravplass- og eiendomsforvaltning

KAs oppdrag fra departementet

KAs avdeling for kirkebygg og eiendomsforvaltning, der også gravplassfeltet inngår, er finansiert over statsbudsjettet. I 2022-budsjettet het det: «Det er sett av 12,5 mill. kroner på posten til KA Arbeidsgivarorganisasjon for kyrkjelege verksemder sine oppgåver innan kyrkjebyggfeltet og til rådgiving og særlege prosjekt innan gravplassforvaltinga.»

Avdelingen hadde sju heltidsansatte og én deltidsansatt medarbeider ved utgangen av 2022. I arbeidet inngår løpende rådgivning innenfor temaer som bygg, kulturminnevern, gravplass, brannvern/sikring, eiendomsforhold med mer. Avdelingen avlegger egen årsrapport til departementet.

Samarbeidspartnere, samarbeidsfora og nettverk

KA samarbeider tett med en rekke private og offentlige aktører på sektoren. På kirkebyggfeltet kan nevnes Riksantikvaren, Niku (Norsk institutt for kulturminnevern), Norsk Håndverksinstitutt, Fortidsminneforeningen, Nidaros domkirkes restaureringsarbeider, Stavkyrkjeeigarforum og FORK (Forum for restverdiredning og kriseberedskap).

KA har også deltatt i Eier- og forvalterforumet (EFF) og Kunst- og kulturminnekriminalitetsgruppen ledet av Kulturdepartementet, samt i «Åpne kirker» og «Kirken som kulturarrangør» i samarbeid med Kirkerådet.

Nettverk for kirkebyggforvaltere er KAs åpne fagnettverk for alle som jobber med kirkebyggforvaltning. Nettverket hadde sin årlige samling på Geilo i oktober med 40 deltakere. Ved utgangen av 2022 hadde nettverket om lag 190 medlemmer, en økning på 60 fra året før.

På gravplassområdet har KA samarbeid med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, Norsk forening for gravplasskultur, Statens Kartverk, NIBIO (Norsk institutt for bioøkonomi), Faglig råd (et samarbeidsorgan for gravplassaker) og Norsk Kremasjonsstiftelse. KA har også vært representert i arbeidet med elektronisk gravferdsmelding som ledes av Barne- og familiedepartementet og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

Kirkebygg: Bevaring, tilstandsvurdering og dokumentasjon

Bevaringsprogram for kulturhistoriske verdifulle kirkebygg

I desember 2021 fikk Riksantikvaren i oppdrag av Barne- og familiedepartementet å lage et utkast til bevaringsstrategi eller bevaringsprogram for kulturhistoriske verdifulle kirker. Arbeidet skulle gjøres i samarbeid med Den norske kirke, og både Kirkerådet og KAs adm. direktør har vært med i styringsgruppen fram til fremleggelsen av anbefalingene i desember 2022.

Styringsgruppen anbefaler at det utarbeides en bevaringsstrategi for kulturhistorisk verdifulle kirker med tre underliggende bevaringsprogrammer: Ett for middelalderkirkene, ett for kirker fra perioden 1537-1850 og ett for kirker etter 1850. Det anbefales også at det opprettes en samarbeidsmodell mellom Riksantikvaren, Kirkerådet og KA gjennom etablering av et felles programstyre og programsekretariat.

Medarbeidere i KA har hatt hovedansvaret for utarbeidelsen av flere av de underliggende delrapporter og bidratt aktivt til andre, både i form av tekst, dokumentasjon og statistikk. Arbeidet med bevaringsprogrammet har samlet lagt beslag på mye av sekretariatets ressurser i 2022 og forventes å gjøre det også i årene som kommer.

Verktøy for tilstandsvurderinger

I revidert nasjonalbudsjett fikk avdelingen tildelt fem millioner for å videreutvikle og spesialisere tilstandsvurderingsverktøyet til middelalderkirker i stein, samt planlegge og igangsette tilstandsvurderinger. Verktøyet ble utarbeidet høsten 2022, mens den praktiske gjennomføringen gjøres i første del av 2023.

Nøkkeltallsrapport for middelalderkirker og samarbeid med Vårt Land

Basert på Kirkekontroll 2021 la KA i februar fram en egen nøkkeltallsrapport for middelalderkirkene i stein. Dette er den første samlede oversikten over kirkene og deres tilstand.

I kjølvannet av denne inngikk vi et samarbeid med Vårt Land om levering av tekst og bilder som ble publisert på baksiden av papiravisen under vignetten «Steinkirkene fra middelalderen». Serien gikk fra og med 24. februar til og med 23. april, til sammen 49 utgaver. Ved utgangen av 2022 var ti av tekstene også publisert i Dagen.

Digitalt kurs i kirkebyggledelse

I juni 2022 ble det for første gang gjennomført et eget, digitalt kurs i kirkebyggledelse. Kurset ble holdt over tre dager i samarbeid med Norsk eiendomsakademi (NEAK), som er ledende innenfor utvikling av kurs for bygg- og anleggsbransjen. Kurset kom i stand etter oppfordring fra en rekke byggledere i medlemsvirksomhetene, og 15 personer var invitert til å delta. Kurset skal knyttes enda tettere opp mot bevaringsprogrammet før det settes opp på nytt.

«Kirkenes særskilte verdier» og kirkeinventar.org

Kirkekontroll 2021 hadde en egen del om inventar, omtalt som «Kirkenes særskilte verdier». Dette var tittelen på rapporten som ble lansert på oppdrag fra Riksantikvaren i mai 2022. «For første gang har vi fått en komplett oversikt over tilstanden på kirkeskattene våre», fastslo statsråd Kjersti Toppe under lanseringen i Oslo domkirke.

Prosjektet handler om hva som finnes i kirkene, men også om den kompetansen som er nødvendig for å kunne holde disse vedlike. På bakgrunn av dette arrangerte KA seminaret «Løfte håndverket» sammen med Norsk håndverksinstitutt i november. Her ble nettstedet kirkeinventar.org, et oppslagsverk basert på oversikter og fagstoff fra «Kirkens særskilte verdier», lansert.

KA Kirkeforsikring

KA Kirkeforsikring ble etablert i 2005 i samarbeid med Knif Trygghet Forsikring AS. Målet er å tilby en forsikringsordning som er tilpasset kirkebygg, som er prisgunstig og med forutsigbare betingelser for kirkeeierne. I dag er om lag 74 prosent av kirkene forsikret i ordningen. Forsikringsordningen er heleid av KA og har en egen styringsgruppe fra KA og Knif.

I 2021 var det få skader, og av overskuddet ble det i 2022 tilbakeført 6 millioner til fellesrådene (forsikringstakerne). I tillegg til forsikringsbiten har KA Kirkeforsikring og Knif Trygghet aktiviteter som er relatert til sikring av kirkene hos forsikringstakerne, blant annet tilskudd til sikringstiltak etter søknad (3,3 millioner bevilget i 2022) og delfinansiering av stilling og noe aktivitet i avdeling for kirkebygg og eiendomsforvaltning.

Gravsteder og gravskikker

Nasjonal gravplasstatistikk

Det finnes i dag ingen nasjonal statistikk over hvilke gravleggingsformer som benyttes, og de lokale oversiktene varierer mye. Barne- og familiedepartementet gav derfor KA og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark i oppdrag å utrede muligheter for å samle inn nasjonal gravplass- og kremasjonsstatistikk fra fagsystemene som benyttes hos gravplassmyndighetene. Konklusjonen var at det eneste som kan hentes ut fra alle de ulike fagsystemene, er fordelingen mellom kiste- og urnegravlegging. Norconsult var ekstern prosjektleder for rapporten.

En ny rapport skal leveres innen 15. juni 2023, da med fokus på hvordan gravplassmyndighetene kan rapportere til departementet uavhengig av lokalt fagsystem eller etter bestilling til disse.

Gravplasspraten

Gravplasspraten er en webinarserie som tar opp aktuelle, gravplassrelaterte temaer, gjerne med gjester i studio. Serien ble lansert våren 2022 og hadde ni sendinger med totalt 893 påmeldte deltakere i løpet av året.

Egnet jord til kistegraver

Betydelig erfaring med dårlig nedbryting på gravplasser mange steder i landet munnet ut i rapporten «Egnet jord til kistegraver», der målet var å finne statistiske, vitenskapelige sammenhenger mellom nedbrytningsgrad og ulike faktorer som påvirker en grav, med spesielt fokus på jordsmonn. Bak prosjektet, som ble gjennomført av Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), stod KA sammen med gravplassmyndighetene i Oslo, Sandnes, Stavanger, Bergen, Bærum og Trondheim og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

I forlengelsen av prosjektet ble det publisert en oppdatert versjon av «Veileder for geoteknisk vurdering ved anleggelse av gravplass». Gravplassforskriften stiller ingen krav til jordsmonnet, og veilederens mål er å bidra til en god vurdering av områders egnethet ved anleggelse av gravplass.

Digital gravferdsmelding

Formålet med Digitaliseringsdirektoratets prosjekt «Dødsfall og arv» (DAO) er å forenkle prosessen etter dødsfall, gjennom digitalisering og deling av data i prosesser som i dag er kompliserte og analoge/papirbaserte. En del av dette prosjektet er «Digital gravferdsmelding», som Statsforvalteren i Vestfold og Telemark leder på oppdrag fra Barne- og familiedepartementet. KA er representert i referansegruppen.

Digital gravferdsmelding er en brukerside der etterlatte gis mulighet for å administrere og sørge for en avdød sin gravferd. Første versjon av digital gravferdsmelding er planlagt ferdig i løpet av 2023.

Samlet oversikt over kurs og webinarer

Fysiske kurs

Kurstittel	Samlinger	Deltakere	Kursdøgn
En verdig gravferd for alle*	1	37	37
Fagdag om kommunikasjonsarbeid*	1	23	23
Grunnkurs for kirkeverger og daglige ledere i menighet	2	64	240
Innføring i kirkeregnskap	1	20	20
Innføringskurs for ansatte innen kontor og administrasjon*	1	26	52
KAs klimakonferanse 2022 – et verksted for grønn omstilling	1	70	70
KAs lederutviklingsprogram	3	47	331
Møte med mennesker (Sentralt kurs)*	1	29	58
Rammer og regler for arbeidsforholdet (rDnk)*	2	59	118
Regnskapsavslutning	1	25	25
Samling for kirkebyggforvaltere**	1	40	80
Totalt	**15**	**440**	**1054**

*OU-kurs
** Arrangert av Nettverk for kirkebyggforvaltere

KAs klimakonferanse

I 2022 arrangerte KA for første gang en egen klimakonferanse (bildet t.v.). «Med den nye, grønne hovedavtalen for hele KA-sektoren som bakteppe er målet for dagen å gi økt faglig innsikt og forståelse for verdens klimautfordringer og hvilke konsekvenser disse får for Norge, norsk arbeidsliv og vår sektor», het det om konferansen, som ble avholdt i Kulturkirken Jakob med 70 deltakere.

Webinarer/nettkurs/e-læring

Kurstittel	Påmeldte	Pris
Fagdag om likestillings-, inkluderings- og mangfoldsarbeid i Dnk *	322	Gratis
Gravplasspraten: Bør du som gravplassmyndighet brenne mer for krematoriesaken?	29	Gratis
Gravplasspraten: Endring i gravplassforskriften	182	Gratis
Gravplasspraten: Gjenbruk av kistegraver – HMS og åpning av graven	150	
Gravplasspraten: Gravplassmelding – et godt verktøy	74	
Gravplasspraten: Husk å sjekke jorda før du senker kisten	81	Gratis
Gravplasspraten: Hvordan legge til rette for økt naturmangfold på gravplassen?	60	Gratis
Gravplasspraten: Høring om ny gravplasslov	110	Gratis
Gravplasspraten: Klagebehandling – vær en profesjonell gravplassmyndighet	82	
Gravplasspraten: Møte med tros- og livssynssamfunn aktive på stedet	58	
Gravplasspraten: Verneplan for gravplasser	96	Gratis
Lederprat med KA spesial: Hvem skal lede i lokalkirken?	143	Gratis
Lederprat med KA: Den som journalistene ringer til	17	
Lederprat med KA: Hva har vi lært?	20	
Lederprat med KA: Leder på felgen – hvordan unngå smellen?	101	Gratis
Lederprat med KA: Man or mission first?	15	
Lederprat med KA: Sykemelding – til vanlig og i konflikter	35	
Mediehåndtering når det stormer	16	
Iverksettelse av forhandlingsresultat (Den norske kirke)	159	Gratis
Lokale forhandlinger	70	Gratis
Lokale forhandlinger	34	Gratis
Lokale forhandlinger	226	Gratis
Praktiske tiltak og løsninger for strømsparing i kirken	49	Gratis
Spørretime etter arbeidstidskurs*	27	Gratis
Stelle, renholde og bevare kirkens verdifulle skatter	126	
Strømkrise i kirken – hva gjør vi nå?	56	
Tariffkonferanse 2022 (DNK) (Ettermiddag)	52	Gratis
Tariffkonferanse 2022 (DNK) (Formiddag)	40	Gratis
Tariffkonferanse 2022 for organisasjonsmedlemmer	4	Gratis
Ukraina: Hva kan trossamfunn og organisasjoner bidra med?**	252	Gratis
Webinar om KLPs pensjonsavtale***	12	Gratis
Totalt antall påmeldte deltakere	**2698**	

Introduksjonskurs for nyansatte i Den norske kirke* ble lansert som e-læringskurs i desember 2021. Ved inngangen til 2022 hadde 334 personer startet på kurset. 29 hadde fullført.

*OU-kurs
** Webinar i regi av KA, Norges Kristne Råd, Kirkerådet og KFUK-KFUM
*** Kurs holdt av KLP for barnehageeiere

Utvikling i antall kurs og deltakere 2014-2022

Fysiske kurs 2014-2022

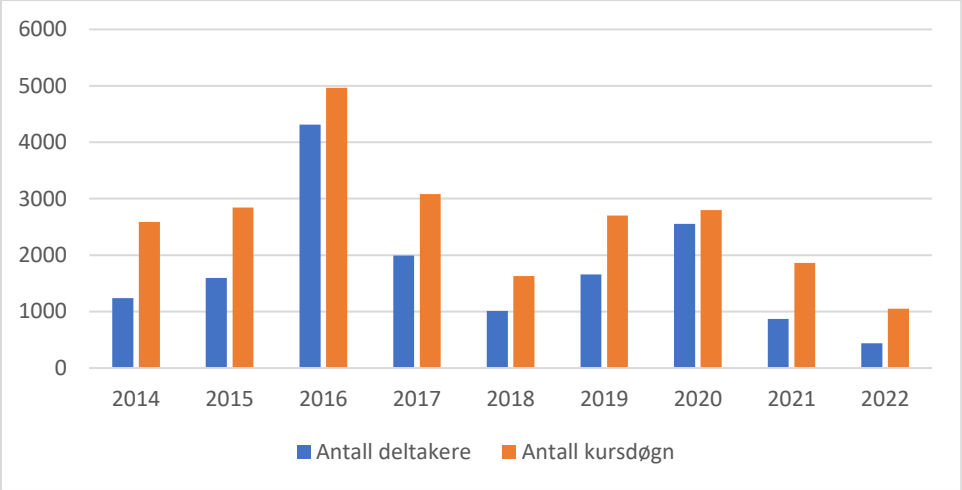

Toppen i 2016 skyldes fellesrådskursene, som utgjorde 66 av totalt 109 arrangementer dette året. I 2020 ble det avholdt 60 kurs for nye fellesråd, hovedsakelig før nedstengingen i mars. 2021 ble sterkt preget av korona, men Kirkelederkonferansen og Landskonferansen for kirkeverger trakk opp.

2022 hadde lav kursaktivitet sammenlignet med tidligere år. En viktig årsak var at de mange nedstengningene, avlysningene og utsettelsene 2020 og 2021 skapte usikkerhet i planleggingsarbeidet inn mot 2022. Det var heller ingen store konferanser som skulle ha vært avholdt dette året. Det var i tillegg svært høy aktivitet på andre områder i KA.

Webinarer/nettkurs 2020-2022

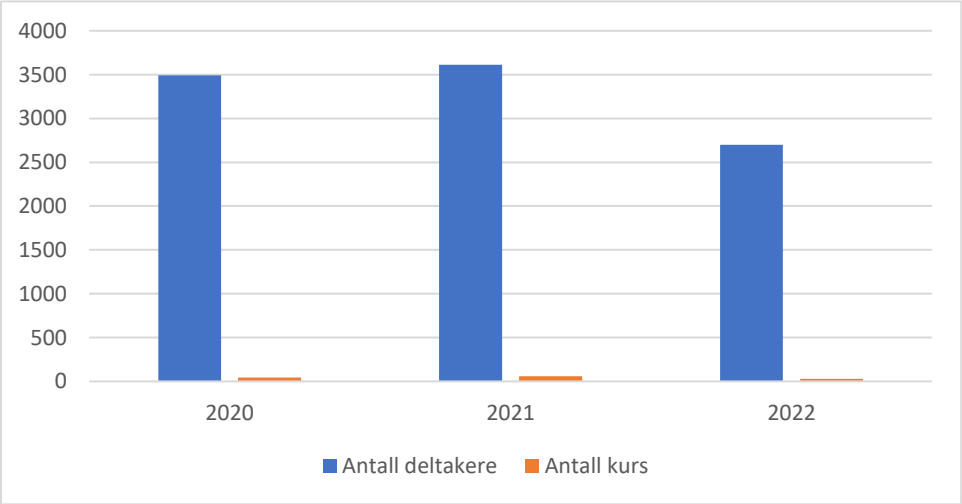

Webinaraktiviteten gikk noe ned i 2022 sammenlignet med de to foregående årene, da slike tilbud i langt større grad hadde nyhetens interesse og ble en erstatning for fysiske tilbud under pandemien. Vi merket også at betalingsviljen falt, og vi hadde flere gratistilbud enn de to foregående årene.

REGNSKAP 2022

Årsberetning 2022

KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter er en selvstendig arbeidsgiver -og interesseorganisasjon for virksomheter med kirkelig forankring. KA har som formål å ivareta medlemmenes felles interesser og yte dem service i deres virksomhet. Virksomheten drives i Kirkens Hus, 7. etasje, Rådhusgt. 1-3 i Oslo. KA hadde 432 medlemmer pr. 31.12.2022. Dette er en økning på 2 fra året før. Av disse har 419 overdratt partsansvaret. Denne gruppen består av alle kirkelige fellesråd og menighetsråd i kommuner med ett sokn, menighetsråd som har arbeidsgiveransvar, Den norske kirke (rettssubjektet) samt organisasjoner og stiftelser. De andre medlemmene har enten ikke overdratt partsansvaret eller er uten arbeidsgiveransvar.

Økonomiske hovedlinjer

Regnskapet for 2022 viser et samlet underskudd på kr 1 755 819. Underskuddet er ført mot egenkapitalen fordelt med kr 1 587 475 (KA eks NKVL) mot fri egenkapital og kr 188 344 (NKVLs merforbruk) mot Norges kirkevergelags bundne fond (NKVL). Av driftsinntektene utgjør medlemskontingenten 29% og bundne tilskudd for å utføre konkrete oppgaver 41%. Resten kommer fra salg av tjenester, bøker, kursvirksomhet og annet. Ubenyttede tilskuddsmidler i 2022 er oppført i balansen som gjeld pr 31.12.2022. Forutsetningene for videre drift av KA er til stede og er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet pr 31.12.2022.

Organisasjon, personal og miljø

Det har vært avholdt 6 styremøter i 2022 og det ble behandlet 56 saker i løpet av året. Styreleder Hege Malterud gikk dessverre bort i desember 2022 etter kort tids sykdom, og Oddbjørn Eide trådte inn som styreleder. Ved utgangen av 2022 hadde KA 34 personer ansatt med til sammen 31,3 årsverk. Av de 34 ansatte var 11 menn og 23 kvinner. Gjennomsnittsalder er 48,8 år. I ledergruppen er kjønnsfordelingen 2 menn og 4 kvinner. Både det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet oppfattes som godt. Alle er tilbake på kontoret etter pandemien, men med mulighet til en hjemmekontordag i uken. KA har kun skyløsninger for de digitale hjelpemidlene, og alle har tilgang til alt uansett hvor de jobber, og med verktøy for kommunikasjon og samhandling. KA oppfyller bransjekravene til produksjon, drift og arbeidsmiljø. KAs sekretariat følger opp de miljømessige systemer som er i bruk i Kirkens Hus. KA har ikke hatt arbeidsrelaterte skader eller ulykker i 2022. Sykefraværet var på 4,7 %.

Oslo 8. mars 2023

Oddbjørn Eide styreleder	Gard Realf Sandaker-Nielsen nestleder	Toril Solevåg styremedlem
Bjørg Tysdal Moe styremedlem	Terje Damman styremedlem	Ann Kristin Langeland styremedlem
Solveig Kopperstad Bratseth 1. varamedlem		Marit Halvorsen Hougsnæs adm.dir.

KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter

Balanse

	Note	31.12.2022	31.12.2021
Eiendeler			
Anleggsmidler			
Inventar og utstyr	4	-	-
Sum varige driftsmidler		-	-
Aksjer	5	3 886 999	2 147 550
Sum anleggsmidler		**3 886 999**	**2 147 550**
Omløpsmidler			
Lager av varer		14 671	12 003
Kundefordringer	2,8	1 219 809	5 833 438
Andre fordringer	2	314 287	233 751
Bankinnskudd, kontanter og lign.		22 947 047	3 790 313
Plasseringskonto/forvaltning		27 106 433	38 115 107
Sum omløpsmidler		**51 602 247**	**47 984 613**
Sum eiendeler		**55 489 247**	**50 132 163**
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
NKVL fond	7	1 265 868	1 454 212
Opptjent egenkapital	7	22 149 363	23 736 841
Sum egenkapital		**23 415 231**	**25 191 053**
Kortsiktig gjeld			
Tilskudd	1	19 999 763	13 996 062
Andre midler	1	5 668 291	4 158 245
Leverandørgjeld		641 260	1 125 878
Skyldig off. avgifter		2 202 783	2 403 383
Annen kortsiktig gjeld	8	3 561 918	3 257 543
Sum kortsiktig gjeld		**32 074 015**	**24 941 112**
Sum gjeld		**32 074 015**	**24 941 112**
Sum egenkapital og gjeld		**55 489 247**	**50 132 165**

Oslo, 8. mars 2023

Oddbjørn Eide
Styrets leder

Gard Realf Sandaker-Nielsen
Nestleder

Toril Solevåg
Styremedlem

Terje Damman
Styremedlem

Bjørg Tysdal Moe
Styremedlem

Ann Kristin Langeland
Styremedlem

Solveig Kopperstad Bratseth
1. varamedlem

Marit Halvorsen Hougsnæs
Adm.dir.

KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter

RESULTATREGNSKAP

	note	Regnskap 2022	Budsjett 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter		32 377 324	29 447 500	34 050 947
Tilskudd / bundne midler	1	16 757 799	22 942 000	16 460 756
Andre bundne inntekter	1	6 178 934	8 566 000	4 098 129
Sum driftsinntekter		**55 314 057**	**60 955 500**	**54 609 832**
Varekostnader		3 008 939	3 368 000	3 351 214
Lønnskostnader m.m.	2,3	35 161 403	34 902 000	33 362 032
Avskrivninger	4	-	-	-
Andre driftskostnader		19 469 675	24 360 500	15 543 824
Sum driftskostnader		**57 640 017**	**62 630 500**	**52 257 070**
Driftsresultat		**-2 325 960**	**-1 675 000**	**2 352 762**
Finansinntekter	5,6	726 728	1 675 000	1 979 704
Finansutgifter	6	-176 587	-	-174 534
Årets resultat		**-1 775 819**	**-**	**4 157 933**
Avsatt til bundne fond	7	-188 344		312 969
Avsatt til annen egenkapital	7	-1 587 475		3 844 964
Overført fra bundne fond				
Sum overføringer		**-1 775 819**	**-**	**4 157 933**

KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter

Årsregnskap 2022

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

a) Driftsinntekter
Salg av varer inntektføres ved levering. Tjenester inntektsføres når tjenesten er utført. Langvarige kontrakter inntektsføres løpende.

b) Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld
Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet
Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelskost og antatt verdi.

c) Anleggsmidler/Langsiktig gjeld
Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

d) Varer
Beholdningen består av bøker og veiledningshefter som er produsert av KA. Varene er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og netto salgsverdi

e) Fordringer
Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

f) Offentlige overføringer / tilskudd.
KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter har i 2022 fått en del ulike overføringer / tilskudd fra Barne- og familiedepartementet, Kirkerådet, Riksantikvaren med flere for å ivareta nærmere fastsatte arbeidsoppgaver. Disse tilskuddene resultatføres i takt med fremdriften i prosjektet. Ubenyttede tilskudd blir balanseført som gjeld.

g) Pensjonsforpliktelser.
Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført.
Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.

KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter

Note 1 Tilskudd / bundne midler (Alle tall i 1000)

KR - Kirkerådet BFD - Barne- og fam.dep	**Mottatte midler 2022**	**Mottatt før 2022 ikke benyttet**	**Benyttet / inntektsført 2022**	**Avsatt som gjeld 31.12.22**
Kirkebygg og gravplass (BFD)	17 889	9 494	11 628	15 755
Opplæringstilskudd (KR)	1 116	326	993	449
Kateketmidler (KR)	2 120	1 262	1 861	1 521
Økonomistilling (KR)	976	-	976	-
Kvalifikasjonsmidler undervisning (KR)	-	1 007	701	306
Kvalifikasjonsmidler diakoni (KR)	-	765	466	299
Kvalifikasjonsmidler kirkemusikk (KR)	-	1 000	132	868
Klimakompensasjonsmidler (KR)	661	142	-	803
Sum tilskudd	**22 762**	**13 997**	**16 757**	**20 001**
OU1 - midler	3 335	1 854	3 820	1 369
OU2 - midler	2 349	2 172	2 239	2 282
Digitaliseringsmidler	1 999	-	58	1 941
Stadig bedre	-	72	46	26
Orgelkonsulentforeningen	7	61	17	51
Sum bundne inntekter	**7 690**	**4 159**	**6 180**	**5 669**
Sum bundne midler	**30 452**	**18 156**	**22 937**	**25 670**

Tilskudd / bundne midler inntektsføres i den grad de benyttes i regnskapsåret. Ubenyttede midler settes som gjeld i balansen. Regnskapsprinsippet medfører at alle tilskuddsmidler bare blir inntektsført èn gang, dvs. i det regnskapsåret de blir benyttet

Note 2 Lønnskostnader (Alle tall i 1000)

Lønnskostnader	**2022**	**2021**
Lønn	25 763	24 196
Arbeidsgiveravgift	4 270	4 037
Pensjonskostnader	4 467	4 379
Andre personalkostnader	661	750
Sum	35 161	33 362

Ansatte ved utgangen av 2022 er 34 i til sammen 31,3 årsverk. KA har obligatorisk tjenestepensjon for sine ansatte i KLP. Alle ansatte ved utgangen av 2022 var innmeldt her. KAs andel av KLPs oppsamlede egenkapitaltilskudd er kr 2 669 og saldo på premiefondet er kr 5 438 (alle tall i hele tusen) KA har benyttet kr 1,4 mill av premiefondet i 2022.

Note 3 Ytelser/godtgjørelser til daglig leder, styre og revisor (Alle tall i 1000)

		2022	**2021**	
Daglig leder	Lønn	1 348	1 385	
	Pensjon	363	374	
	Andre ytelser/godtgjørelser	9	22	
Styre		417	141	1)
Revisor, revisjon		118	93	
Revisor, rådgivning		26	12	
Sum		**2 281**	**2 027**	

2) Forskyving i utbetaling. Skal være ca kr 330 000 pr år.

KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter

Note 4 Anleggsmidler (Alle tall i 1000)

Type anleggsmiddel	Data m.m.	Inventar	Totalt
Anskaffelseskost 1.1.	10 989	1 311	12 300
Tilgang	0	0	0
Avgang			
Anskaffelseskost 31.12.	10 989	1 311	12 300
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	-10 989	-1 311	-12 300
Bokført verdi pr. 31.12.22	0	0	0
Årets avskrivninger	0	0	0

Fra 2020 endret vi aktiveringsrutinene og tar kostandene det året de kommer.

Note 5 Aksjer (Alle tall i 1000)

KNIF Trygghet Forsikring AS bokført verdi aksjer kr 2 039.
KNIF AS bokført verdi aksjer kr 109.
Mentor Media AS bokført verdi kr 1 739

Aksjene er oppført til kostpris.
KA eier KA Kirkeforsikring som er en kontoløsning i Knif Trygghet AS. Ordningen forsikrer 70-80% av kirkene i Den norske kirke. Ordningen er sikret med reassuranse og egenkapital på kr 69 millioner.

Note 6 Finansinntekter (Alle tall i 1000)

	2022	2021
Renter av bankinnskudd	375	52
Kostnader av ulike pengemarkedsplasseringer (netto)	-176	-175
Aksjeutbytte KNIF Trygghet Forsikring AS	574	766
Aksjeutbytte KNIF AS	545	218
Aksjeutbytte Mentor Media AS	33	
Finansinntekt		944
Finanskostnad	-801	
Sum finansinntekter	550	1805

Note 7 Egenkapital (Alle tall i 1000)

	NKVL-fond	Annen egenkapital	Sum
Inngående balanse	1 454	23 737	25 191
Årets resultat	-188	-1 588	-1 776
Egenkapital 31.12.22	**1 266**	**22 149**	**23 415**

Regnskapene for NKVL inkludert 11 regionallag er med i KAs regnskap. NKVLs resultate i 2022 er fordelt med merforbruk kr 68 sentralt og kr 120 i regioanallagene, til saman kr 188 i merforbruk. Egenkapitalen for NKVL 31.12.22 er fordelt med kr 330 sentralt og kr 936 på regionallagene.

Note 8 Fordringer og gjeld

KA har ingen fordringer som forfaller senere enn et år etter regnskapsårets slutt.
Det er heller ingen gjeld som forfaller etter 2027. Eiendelene er ikke beheftet med pant.

Buypass Signing
Hanne With Bjørnstad
2023-03-14

Stiansen & Co AS
Statsautoriserte revisorer

Til styret i

KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter som viser et negativt resultat på kr 1 775 819. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettvisende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dens resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i annen informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom annen informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Telefon: +47 66 84 88 40
E-mail: firmapost@stiansen.no
www.stiansen.no

Postadr.: Postboks 174, N-1378 Nesbru
Revisor-/foretaksnr: NO 962 990 746 MVA
Medlemmer av Den norske Revisorforening

agn INTERNATIONAL
An association of independent accounting & financial advisory businesses

Ledelsens ansvar for årsregnskapet
Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonenss evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet
Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om forvaltning
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at organisasjonen er forvaltet i samsvar med lov, organisasjonens formål og vedtektene for øvrig

Nesbru, 8. mars 2023

Stiansen & Co AS

Hanne With Bjørnstad
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

agn INTERNATIONAL